

Mi teszi az ACTA-t oly vitatottá? Miért érdekes ez az EP képviselőknek?

Mi az ACTA?

A Hamisítás Elleni Kereskedelmi Megállapodás (ACTA) egy többoldalú megállapodás, amely nemzetközi irányelvek bevezetésére tesz javaslatot a szellemi jogokkal kapcsolatosan. A megállapodás, melyet számos ország¹ és vállalati szereplő közreműködésével tárgyalnak, vitatott mind létrejöttét, mind lényegét tekintve.

Ezen rövid tájékoztató célja, hogy bemutassa az ACTA-val kapcsolatos aggályokat, betekintést nyújtson a kezdeményezést övező erőteljes ellenállás okaiba.

Az ACTA tárgyalási folyamata során a demokratikus és a jogi kereteket egyaránt figyelmen kívül hagyták. Ratifikálása esetén jelentős háttal lenne a szólásszabadságra a kultúrához és magánélethez való hozzájutás jogához ezen túlmenően káros hatással bírna a nemzetközi kereskedelemre és innovációra.

Az ACTA ratifikálása jelenleg nemzeti szinten zajlik az egyes aláíró tagállamokban. Eközben és a végső bevezetés EU-s megszavazása előtt, ezen anyag írói, arra kéri az európai döntéshozókat, hogy: **AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA TOVÁBBI KIELÉGÍTŐ PONTOSÍTÁSÁNAK HIÁNYÁBAN AZ EURÓPAI PARLAMENT SZAVAZZON NEMMEL AZ ACTA BEVEZETÉSÉRE.**

Demokratikus hitelesség hiánya

- **A megállapodás a szokásos fórumok megkerülésével készült** (WIPO vagy WTO) melyek garanciát jelenthettek volna a demokratikus elvek figyelembe vételére.
- **Zárt ajtók mögött folytak a tárgyalások**, a fejlődő országok többségének kizárásával, nagyrészt mellőzve a demokratikus kontrollt ENSZ, EU és nemzeti szinten.
- **Új intézmény, az „ACTA Bizottság”, felállítására tesz javaslatot**, ezen szervezet átlátható és nyílt működését garantáló biztosítékok megtétele nélkül.²
- **A nem megválasztott „ACTA Bizottság” lesz a felelős a megállapodás értelmezéséért és végrehajtásáért**, továbbá ajánlatokat fogalmazhat meg a megállapodásra vonatkozóan miután bevezették.³

¹Ausztrália, Kanada, EU, Japán, Korea, Mexikó, Marokkó, Új-Zéland, Szingapúr, Svájc és az Egyesült Államok

²V. fejezet 36. paragrafus ACTA

³ACTA 36.2 cikkely.

- **Mai napig sem hozott nyilvánosságra egyik tárgyaló fel sem anyagokat a tárgyalásokkal kapcsolatosan** melyek szükségesek lennének a számos homályos tervezet értelmezéséhez.⁴
- **Az EB nem készített semmilyen hatástanulmányt kifejezetten az ACTA-val kapcsolatosan**, helyette a korábbi, az Intellectual Property Enforcement Directives-el (I és II) kapcsolatos anyagokat használta fel újra. A vizsgálatok nem terjednek ki a megállapodás alapvető jogokra gyakorolt hatására, ez különösképpen a harmadik világ-beli országok esetében aggályos.

Veszélyben a szólásszabadság és a kultúrához való jutás joga

- A jogbirtokosokat a szólásszabadság az anonimitáshoz való jog és más alapjogok elé helyezték.⁵
- **Az ACTA-val a szólásszabadság szabályozása magánkézbe kerülne**, ugyanis kötelezné az általa kijelölt harmadik felet az online tartalmak (internetes közvetítések, melyek nem rendelkeznek az elhangzottak szabályozására alkalmas eszközökkel) felügyeletére.⁶
- **Az ACTA gátolná a társadalom kulturális örökségének hasznosítását**, mivel növelné a büntetési tételeket azon munkák használatával kapcsolatban melyeknek tulajdonosa vagy szerzői jogának birtokosa nem, vagy csak nagyon nehezen fellelhető.
- A megállapodás végső szövegezése, melynek pontosítása csak a ratifikáció után következne, felületes és **magában hordozza nagyszámú magán-személy büntethetőségének a lehetőségét.**⁷

Anonimitás veszélyeztetése

- **Az ACTA az internetszolgáltatókat arra ösztönzi, hogy saját hálózatukat megfigyeljék, és személyes adatokat szolgáltatassanak a jogbirtokos felé az állítólagos szabálysértőkről.** Ahogyan a jogbirtokosok és ügyvédek jelenleg is Európa-szerte alkalmaznak kényszerítő eljárasmódot az ártatlan felhasználók kihasználására a bírósági tárgyalás elkerülését célozva hatalmas összegű peren kívüli megállapodások felajánlásával. Ez egy olyan eljárasmód, amelyet az EU-nak visszaszorítania kellene és nem még szélesebb körben lehetővé tenni.⁸

⁴Az EFF (Electric Frontier Foundation) és a KEI (Knowledge Ecology International) az Egyesült Államokban megtagadta a dokumentumokhoz való hozzáférést. Négy hónappal az eredeti kérvény benyújtása után az EDRi továbbra sem kapott kérdésre kielégítő választ az EP-től a birtokában lévő dokumentumokkal kapcsolatban.

⁵a 13. lábjegyzet alapján ez egyértelmű.

⁶ACTA 27.1 cikkely; továbbá 8.1 cikkely.

⁷A szövegezés felülete lehetővé teszi a tagországok számára a „három csapás” szabály, vagy más aránytalan végrehajtási metódus bevezetését. Ez internethasználók esetén a szolgáltatás megtagadását jelenthetné amennyiben azok folytatólagosan szerzői jogokat sértő anyagokat töltenek le, vagy a „kereskedelmi mennyiség” esetén felmerült problémához vezetne, amely kimerítheti a „direkt illetve indirekt gazdasági előny” esetét.

⁸Két példa: <http://bit.ly/g9IUsl> és <http://bit.ly/9aHDEn>

- **A megnövekedett felelősség, hibásan, szintén arra ösztönözné az internetszolgáltatókat, hogy hatékonyabb azonosítási módszereket vessenek be hálózatauk megfigyelése során, úgy, mint például a kommunikáció széles körű megfigyelése a „deep packet inspection” módszerrel, ezáltal sértve a felhasználók névtelenségét.**

Innováció elfojtása

- **A megállapodás alkalmas az innováció lassítására.** Mivel, például a szoftver-fejlesztés gyakran a jogi környezet szürke zónájában zajlik, az ACTA magas pénzbírságaival fenyegetően hatna a digitális vagy más ipari kezdeményezésekre.⁹
- **A magasabb büntetési tételektől való félelem csökkentené a vállalkozási hajlandóságot** azon, leendő kisvállalkozók körében ahol a jogi képviselőt nem engedhetik meg maguknak.
- **Versenyyellenes magatartás ösztönzésére is alkalmas.** A nagyobb internetes cégeket versenyelőnyben részesíti, mivel a kis cégeknek nem lesz kapacitása a felügyeleti eszközök biztosítására.

Árt a kereskedelemnek

- Míg az EU igen addig az USA egyértelműen nem tekinti jogerősnek a megállapodást. Ez jogbizonytalanságot teremthet az ACTA státuszával kapcsolatosan mely **jogtalan versenyelőnyökhöz juttathatná az Egyesült Államokat - a megnövekedett (illetőleg nem csökkentett) jogi mozgástér miatt - az EU-val szemben.**
- A magánélethez való jogot és a szólásszabadságot érintő szabályozási tervek különösen veszélyesek azon országokban ahol az alapvető jogokkal kapcsolatos szabályozás jelenleg sem megfelelő.
- **Az ACTA könnyen teremthet igazságtalan nemzetközi korlátokat.** Amint azt Kína jelenlegi példája is bizonyítja az internetszolgáltatókkal fennálló informális, nem jogi alapú, megállapodásokkal könnyen teremthetőek nem-tarifa alapú korlátok a kereskedelemben.

⁹ACTA 4. bekezdés, Büntetőjogi szabálysértések

Bizonytalan jogi környezet

- **Az ACTA szövegezése felületes**, jogilag bizonytalan környezetet teremt¹⁰.
- A jelenleg hatályban levőnél (pl.: TRIPS) erőteljesebb végrehajtói színvonal bevezetésére tesz javaslatot homályos és betartathatatlan garanciák és biztosítékok mellett, **ezáltal nincs összhangban a jelenlegi nemzetközi joggal kapcsolatos elvárásokkal szemben**¹¹.
- **Az európai követelményeknek sem felel meg az internet szabadságát, egységességet, és nyitottságát illetően. Az Európai Tanács ugyanis egyértelműen kimondja, a tagállamok felelősségét, hogy – a nemzetközi emberi jogban és a nemzetközi jogban megfogalmazott elvárásokkal összhangban - az internethez és használatához való szabadságot intézkedéseikkel ne korlátozzák.**¹²

Összegzés

Az ACTA kockázatos mivel nem hordozza magban a megfelelő egyensúlyt a szellemi jogok védelme és az alapvető társadalmi jogok (szólásszabadság, információhoz, kultúrához, magánélethez való jutás joga) biztosítása között.

Az EP ACTA-val kapcsolatos saját tanulmánya is kiemeli a jogi visszasságokat a megállapodással kapcsolatosan, ugyanis véleménye szerint **nehéz megmondani, hogy a jelenleg hatályos szabályozáson túl milyen előnyei lennének az új megállapodás bevezetésének az EU állampolgárai számára.**

A tanulmány javaslata szerint a **feltétlen konszenzus az EP részéről nem sugallana megfelelő üzenetet az ACTA jelenlegi formájával kapcsolatos problémák ismeretében.**¹³

Arra biztatjuk az európai döntéshozókat, hogy teljes mértékben vegyék figyelembe az ACTA bevezetésének következményeit.

10ACTA 23.1 cikkely: „a kereskedelmi mennyiség” utalhat jogsértő magatartásra indirekt gazdasági előnyök szerzése céljából ennél fogva az IP címek nyilvántartására ad okot, hogy a szerzői jogsértések mértéke megállapítható legyen; 27.2 cikkely: a „digitális hálózatok” definíciójának hiánya

11Az ACTA-ban a „kereskedelmi mennyiség” sokkal kevésbé egyértelműen definiált a korábbi megállapodásokhoz képest (pl.: TRIPS) ezáltal teret engedve a „rugalmas” meghatározásoknak, amelynek hiányában az arányos mértékű beavatkozás sem megállapítható.

12A Miniszterek Tanácsának javaslata CM/Rec(2011)8 a tagállamoknak az internet szabadságának védelmével kapcsolatban. Elfogadva: szeptember 21. 2011 <http://bit.ly/rewDvf>

13<http://bit.ly/qwYwF4>

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA TOVÁBBI KIELÉGÍTŐ PONTOSÍTÁSÁNAK HIÁNYÁBAN AZ EURÓPAI PARLAMENT SZAVAZZON NEMMEL AZ ACTA BEVEZETESERE.

[Access now.org graphic]

által bemuáztatott

partnerségben a

[EDRI + TACD graphic]

[CC graphic] Ezt a munkát a Creative Commons Attribution 3.0 Unported licenc alatt van engedélyezve